

Easycare: wat gebeurt er met mijn verhaal?

Hoe hou ik controle over de eigen gegevens?

Als u ouder wordt kan het gebeuren dat u of een verwante minder in staat is om de eigen zaken te regelen. Dit kan komen door lichamelijke ongemakken, als het geheugen minder werkt of omdat u in uw omgeving mensen verliest. Op dat moment komt u vaak in contact met een hulpverlener. Dit kan de huisarts zijn, de wijkverpleegkundige of een ouderenadviseur. Zij werken volgens de *Easycare aanpak*. Met deze aanpak gaat u samen met de hulpverlener na of u kwetsbaar bent of dat dreigt te worden. Vervolgens bepaalt en beslist u samen met de hulpverlener wat daar aan gedaan kan worden. Vaak is hier een verwante bij aanwezig.

Een hulpverlener probeert met u aan de hand van een vragenlijst een totale indruk te krijgen wat zelf wel en niet kunt. Dit zijn vragen over uw gezondheid maar ook bijvoorbeeld over de aanwezigheid van familie en vrienden of de financiële situatie. Omdat naar zoveel facetten van het leven wordt gekeken kunt u het gevoel hebben dat ziel en zaligheid wordt blootgelegd. *U hoeft alleen dat te vertellen wat u echt kwijt wil. Niets is verplicht!* Wederzijds vertrouwen is een belangrijke factor voor het succes van Easycare. Hoe meer u de hulpverlener vertrouwt hoe meer u durft en kunt vertellen. Een belangrijke factor is dan zorgvuldigheid. Dat betekent *de hulpverlener u vooraf vertelt wat hij of zij met uw verhaal en uw gegevens doet*. U kunt daar natuurlijk altijd naar vragen. U helpt dan de hulpverlener met een zorgvuldige start.

Om uw verhaal niet steeds opnieuw te vertellen slaat de hulpverlener uw gegeven op in een computer. Deze computer is vaak weer aangesloten op een netwerk waar andere hulpverleners gebruik van maken. Zij kunnen zo met elkaar en met u communiceren over de gegevens die volgens de Easycare aanpak zijn verkregen. In dat geval mensen uw informatie met elkaar delen dan is het extra belangrijk dat u weet hoe het met uw privacy geregeld is. Gelukkig is er in Nederland veel geregeld over hoe zij met uw persoonlijke gegevens moeten omgaan. Dit hebben we op een rijtje gezet zodat u deze zelf mee kunt kijken dat uw hulpverleners de zorgvuldigheid in acht nemen die we met elkaar hebben afgesproken.

Wat is er voor u geregeld?

In de Nederlandse wet is het heel goed geregeld dat uw privacy is gewaarborgd. Zo mag niemand zo maar gegevens van u bewaren over uw gezondheid, etnische achtergrond of strafrechtelijk verleden. Voor mensen met een medische of verpleegkundige achtergrond geldt een uitzondering. Zij mogen wel gegevens over de gezondheid vastleggen en onder bepaalde voorwaarden delen. Daarnaast geldt voor hen dat zij een beroepsgeheim hebben.

In zijn algemeenheid geldt dat in de *Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)* voorschriften staan over wat wel en niet mag bij het verzamelen en verwerken van uw gegevens. Nogmaals gegevens over bijvoorbeeld gezondheid, etniciteit en strafrechtelijk verleden mogen niet worden vastgelegd.

Deze wet is bijvoorbeeld de basis voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo).

Voor hulpverleners met een medische of verpleegkundige achtergrond zijn afspraken wat zij met uw gegevens mogen doen vastgelegd in de *Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst* (WGBO) en de *wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg* (wet BIG). Deze bepalingen gelden zowel voor het persoonlijke als een gesprek via de telefoon of computer dat u heeft met de hulpverlener met een medische of verpleegkundige achtergrond. En uw gegevens in het papieren en/of digitaal dossier. Nogmaals deze informatie mag men niet zonder uw uitdrukkelijke toestemming inzien of delen.

Uitwisseling van informatie via computers of via het internet over uw gezondheid mag slechts plaatsvinden tussen hulpverleners die **rechtstreeks** bij uw medische behandeling betrokken zijn. Slechts met **uw toestemming** mag de zorgprofessional deze geheimhoudingsplicht doorbreken. Dat geldt ook voor samenwerkingsverbanden, zoals binnen een sociaal wijkteam. Deze eis kan vervallen in een spoedsituatie, wanneer veiligheid of gezondheid in het geding zijn.

Zorgverleners zonder medische achtergrond zoals een ouderenadviseur of maatschappelijk werker zijn gehouden aan privacy bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en protocollen vanuit hun organisatie. Deze wetgeving staat niet toe dat bijvoorbeeld medewerkers van gemeentes inhoudelijke, medische informatie zomaar kunnen inzien. Deze informatie blijft altijd en alleen bij de betrokken medische of verpleegkundige professional. De gemeente mag alleen gegevens verzamelen en delen als dat noodzakelijk is en een bepaald doel dient. Meer gegevens opvragen dan noodzakelijk is, mag niet.

Wat is er nog meer geregeld?

In de overeenkomsten tussen ICT-leveranciers en hulpverleners is veel aandacht voor privacy en beveiliging. ICT-leveranciers moeten voldoen aan strenge normen voor beveiliging. Zo is het geregeld dat wanneer hulpverleners uw gegevens wil inzien zij een dubbele inlogcode hebben. Dit om meer zeker te zijn dat degene die inlogt ook echt de hulpverlener is die bij uw gegevens mag komen. Ook mag niet iedere medewerker uit een organisatie van de hulpverlener waar u mee werkt alles van u zien. Binnen het computernetwerk van de organisatie is goed vastgelegd wie wel en niet de gegevens kunnen inzien. En er is bepaald welke informatie zij mogen inzien; bijvoorbeeld al uw gegevens of alleen uw naam en adres. Verder is altijd te achterhalen wat een hulpverlener de afgelopen periode allemaal heeft ingezien.

U mag altijd opvragen welke zorgverleners uw dossier hebben ingezien en welke informatie zij hebben gezien. Als u vraagtekens hebt over de wijze waarop de gegevens worden opgeslagen kunt u gebruik maken van uw recht op inzage, verwijdering of correctie. Dat kan bijvoorbeeld als gegevens naar uw idee niet correct genoteerd zijn.

Tot slot, u bent zelf de baas over de informatie die via de methode Easycare wordt verzameld. Dat betekent dat u zelf toestemming geeft aan derden om uw gegevens in te zien en te delen. Nogmaals, laat uw zorgprofessionals weten dat u privacy belangrijk vindt en vraag hoe er vanuit hun organisatie mee wordt omgegaan.

Wat als ik hulp nodig heb of er nog meer over wil weten?

Het kan zijn dat u na het lezen van deze handreiking nog meer wil verdiepen in de achtergronden over hoe het is geregeld rond uw privacy. Of dat u hulp nodig hebt voor een vraagstuk rond privacy. Daarvoor hebben we een aantal nuttige tips op een rij gezet.

Ga bij vragen of klachten kunt u in eerste instantie terecht bij de Nederlands Patiënten Federatie (www.npcf.nl). Zij maakt zich sterk voor de rechten van patiënten, inclusief de privacy.

Het College Bescherming Persoonsgegevens waakt over uw privacy. Op hun website www.cbp.nl vindt u informatie over privacywetten, richtsnoeren, voorbeeldbrieven, gedragscodes, etc.

Op de website www.specifieketoestemming.nl vindt u een voorbeeld van een zeggenschapsbrief waarmee u specifieke toestemming regelt voor het delen van uw medische informatie. Zo dat alleen gegevens uitgewisseld worden die relevant zijn voor uw situatie. Informeer uw arts dat u geen generieke toestemming wilt geven. Verstuur de zeggenschapsbrief en vraag uw arts of apotheker te zorgen voor specifieke toestemming. Zo houdt u controle over uw medische gegevens.

De Tuchtcolleges voor de Gezondheidszorg behandelen klachten over het medisch handelen van individuele zorgverleners. Het tuchtrecht is bedoeld om de kwaliteit in de gezondheidszorg op niveau te houden. www.tuchtcollege-gezondheidszorg.nl

Meer weten over hoe gemeenten zich verhouden tot uw persoonsgegevens.

www.gemeente.nu/Sociaal/Nieuws/2015/4/Persoonsgegevens-de-7-plichten-voor-gemeenten-1755014W

Meer weten over de strenge normen voor ICT bedrijven kijk dan op www.nen.nl)

Bij schending van uw privacy kunt u ook een klacht indienen bij de instelling van de hulpverlener/ huisarts/specialist. Uw zorgverlener kan u verwijzen naar de betreffende persoon binnen de organisatie of bijvoorbeeld naar de cliëntenraad.